

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਡੀ. ਫਲਸੈਂ, ਸੀ.ਜੇ., ਅਤੇ ਦਯਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.

ਸਾਧੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

UDE RAM — ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1964 ਦੇ FAO ਨੰ. 78

21 ਮਾਰਚ 1966 ਈ

ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ (1872 ਦਾ 1)— ਐੱਸ. 20— ਦਾਇਰੇ ਦਾ — ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ - ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 20 ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਾਲਸੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੀ ਧਾਰਾ 20, ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ, ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕੋਈ ਧਿਰ ਆਪਣੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦਾ ਬਿਆਨ, ਜਦੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲਾ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਕਿਸੇ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਮਾਮਲਾ ਭੇਜਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਬਿਆਨ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ "ਜਾਣਕਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ, ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਝਗੜਿਆਂ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਹਵਾਲਾ ਸਾਲਸੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ

ਕਿਉਂਕਿ ਹਵਾਲਾ " ਜਾਣਕਾਰੀ " ਅਖੌਤੀ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਾਂ ਗਿਆਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਪਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਰੈਫਰੀ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਿ ਉਸ ਦਾ "ਫੈਸਲਾ" ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ "ਬਿਆਨ" ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਫਲਾਣੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਫਲਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

1965 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਆਰ.ਐਸ. ਨਰੂਲਾ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਕੇਸ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸ਼੍ਰੀ ਡੀ. ਫਲਸ਼ੈਅ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਖਰਕਾਰ 21 ਮਾਰਚ, 1966 ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

1964 ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਦੀਵਾਨ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਐੱਲ. ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਤੋਂ ਮੰਗਵਾਈ ਗਈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਅਵਾਰਡ ਕਿੱਥੇ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਯਮ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ 'ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਐਲ. ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਦੇ ਬਿਆਨ ਲਈ ਕੇਸ ਆਉਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। 15 ਮਈ, 1964 ਤੱਕ

ਜੇਐਨ ਕੋਸ਼ਲ ਅਤੇ ਡੀਸੀ ਗੁਪਤਾ, ਵਕੀਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਐਚ.ਐਲ ਸਿੱਬਲ, ਆਰ.ਸੀ. ਸੇਠੀਆ ਅਤੇ ਜੀਪੀ ਜੈਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਫਾਲਸ਼ੈ, ਸੀ.ਜੇ.— 1. ਇਹ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਦੇ ਅਪੀਲਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਰੂਲਾ, ਜੇ .

ਉਹ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵੰਸ਼ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ:-

ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਮ — ਸਾਧੂ ਰਾਮ (ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰ. 1) ਅਤੇ ਉਦੇ ਰਾਮ (ਮੁਦਈ)

ਸਾਧੂ ਰਾਮ (ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰ. 1) → ਮੋਤੀ ਰਾਮ (ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰ. 4), ਸੁਮਤ ਪਰਸ਼ਾਦ (ਮੁਦਾਇਕ ਨੰ. 2), ਜੈ ਕੁਮਾਰ (ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 3), ਸਤਿਆ ਦੇਵੀ (ਸੁਮਤ ਦੀ ਪਤਨੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰ. 5) ਪਰਸ਼ਾਦ)

2. 30 ਜੂਨ, 1962 ਨੂੰ ਉਦੇ ਰਾਮ ਨੇ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰ ਸਨ, ਨੇ ਵਿਘਨ ਪਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਸੰਯੁਕਤ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰਕੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀਆਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਾਤਿਆਂ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਂ ਕੁਝ ਕਥਿਤ ਭਾਈਵਾਲੀ ਫਰਮਾਂ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਵਿੱਚ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਦਈ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਆਮਦਨ ਕਰ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤਰੀਕ ਨੂੰ, ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਰੋਕਤ ਫਰਮਾਂ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਸਨ, ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਟੇਅ ਲਈ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੱਖਰੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ 7 ਸਤੰਬਰ, 1962 ਨੂੰ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੈਸੀਡਿੰਗ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਈਵਾਲੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫਰਮਾਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਇਹ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ

ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 5 ਨਵੰਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ , ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

3. ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮੁਦਈ ਨੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਕੇਸ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਭਾਈਵਾਲੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਲਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਸਾਲਸ ਦੀ ਚੋਣ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। 5 ਜੂਨ, 1963 ਨੂੰ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਾਈਵਾਲੀ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦੀਵਾਨ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ।

4. ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇਵੇਂ 19 ਅਗਸਤ 1963 ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਏ ਅਤੇ ਸਾਲਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਦੀਵਾਨ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ । ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਝਗੜੇ ਰੈਫਰੀ ਵਜੋਂ ਉਦੇ ਰਾਮ ਮੁਦਈ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ੍ਰੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣੇ ਸਨ। ਇਹ ਬਿਆਨ ਮੁਦਈ ਨੇ ਖੁਦ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਬਖਸ਼ੀ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਸਾਵਨ ਸਿੰਘ, ਸਾਧੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਸੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਪਰਸ਼ਾਦ ਬਚਾਓ ਪੱਖ 1 ਅਤੇ 2 ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਸਰੂਪ , ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਮੋਹਨ ਲਾਲ , ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੁਆਰਾ। ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ-

" ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਿਆਂ ਲਈ ਇਕੱਲੇ ਰੈਫਰੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਉਹ ਜੇ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇਗਾ। ਉਹ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਬੂਤ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਜਾਣੇ ਕਿ ਐਲ. ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਮੁਦਈ ਦਾ ਵਕੀਲ ਹੈ।"

ਸ੍ਰੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੈਫਰੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾਇਆ -

"ਐਲ. ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। 20-9-1963 ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ। 500.00 ਰੁਪਏ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਐਲ. ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। "

5. ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਖੌਤੀ ਰੈਫਰੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ 18 ਅਤੇ 21 ਅਕਤੂਬਰ 1963 ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ "ਅਵਾਰਡ" ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। 28 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਚੱਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਤਹਿ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਕਿ ਦੀਵਾਨ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ , ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੀ ਸਾਲਸੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸਨ। ਰੈਫਰੀ ਨੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਮੀਟ ਅਤੇ ਬਾਉਂਡ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡਿਆ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵੀ ਕੀਤੀ । 60,000.00 ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਚਨਚੇਤੀ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਰੈਫਰੀ ਨੇ ਧਿਰਾਂ ਤੋਂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਲਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਤਰੀਕੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

6. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰੈਫਰੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਅਜਿਹਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸਾਲਸ ਦਾ ਅਵਾਰਡ ਸੀ ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਉਦੇ ਰਾਮ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ : --

“1. ਕੀ ਐਲ.ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਨੂੰ ਰੈਫਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ?

2. ਕੀ ਉਸਨੂੰ "ਰੈਫਰੀ" ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ?

3. ਕੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਅਵੈਧ ਹੈ?

4. ਕੀ ਰੈਫਰੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ?

5. ਕੀ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

6. ਕੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ , ਜੋ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਨੰਬਰ 3, 4, ਅਤੇ 5 ਦੇ ਕੋਲ ਰੈਫਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ?

ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਭੁੱਲ ਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ?"

7. ਇਹ 11 ਮਈ 1984 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਨਿਚੋੜ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਰੈਫਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਇੰਨਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਰੈਫਰੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਾਲਸ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਮਾਮਲੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਲਸੀ ਕੋਲ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਸ ਹਵਾਲਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਦੀਵਾਨ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਦੀ ਸਾਲਸੀ ਨੂੰ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੇ ਝਗੜਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਰੈਫਰੀ ਦਾ ਬਿਆਨ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੁਬਾਨੀ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ। 15 ਮਈ 1964। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

8. ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਹੈ : --

"1. ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਾਕੰਸ਼ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਸਾਲਸ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਕੋਈ ਰੈਫਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਾਲਸੀ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਬੇਅਸਰ ਸਨ, ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਦੂਜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ । ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਅਯੋਗ ਸੀ।

3. ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾ ਤਾਂ ਰੈਫਰੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਾਲਸ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਇੱਕ ਰੈਫਰੀ ਵਜੋਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 3 ਤੋਂ 5 ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਾਲਸ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰ: 1, 2 ਅਤੇ 5 ਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਕਾਲਤਨਾਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਰੂਪ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ 4 ਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੋਹਨ ਲਾਲ , ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਹਵਾਲਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਬੁਰਾ ਹੋਵੇਗਾ. ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਸਾਲਸ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

4. ਇਹ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵੰਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਹਿਲੀ ਸਾਲਸੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਰੈਫਰੀ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ

ਸ੍ਰੀ ਦੀ ਅਸਲ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਨੰਬਰ 3 ਤੋਂ 5 ਦਾ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ

ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜੇ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। "

ਇਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਬਿੰਦੂਆਂ ਬਾਰੇ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

9. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਨੂੰ ਰੈਫਰੀ ਵਜੋਂ ਅਖੌਤੀ ਹਵਾਲਾ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ--

"ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਵੀਕਾਰ ਹਨ."

ਸੈਕਸ਼ਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਖੇਪ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਹੈ ਜੋ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ--

"ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ A ਤੋਂ B ਦੁਆਰਾ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਘੋੜਾ ਆਵਾਜ਼ ਹੈ?

ਬੀ ਨੂੰ ਅਸੇਜ--"ਜਾਓ ਅਤੇ ਸੀ. ਨੂੰ ਪੁੱਛੋ ਕਿ ਸੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਭ ਜਾਣਦਾ ਹੈ।" ਸੀ ਦਾ ਬਿਆਨ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੈ।"

ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੜ੍ਹਨਾ ਐਖਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਧਿਰ ਕਿਸੇ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੇ ਜਾਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਤੀਜੀ

ਧਿਰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਕਿਸੇ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਬਿਆਨ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਮੈਂ 'ਜਾਣਕਾਰੀ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ।

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਝਗੜਿਆਂ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਕੋਲ ਭੇਜ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਅਖੌਤੀ ਬਿਆਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਿ ਕੁਝ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਉਸਦਾ "ਫੈਸਲਾ" ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ "ਬਿਆਨ" ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਫਲਾਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਫਲਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਹਵਾਲਾ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਸਾਲਸ ਵਜੋਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ।

ਛੱਬਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਕੱਲੂ ਲਾਲ , ਏਆਈਆਰ 1946 ਪੀਸੀ 72, ਸਿੱਧੇ ਬਿੰਦੂ ਵਿੱਚ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਇੱਕ ਮੁਕਤਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ ਪਰਸਾਦ ਜਦਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਮੁਕਤਾ ਦੇ ਇਕਲੋਤੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਪੋਤਰੇ ਸਨ ਪਰਸਾਦ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸਨ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੀ ਸਵਾਮੀ ਰਾਮਾਨੰਦ ਜੀ , ਜੋ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਗੁਰੂ ਸਨ, ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚਲੇ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਰੈਫਰੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ

ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਬਿਆਨ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਕੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾਬਾਲਗ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਰੈਫਰੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜਾ ਸ਼੍ਰੀ ਸਵਾਮੀ ਰਾਮਾਨੰਦ ਸੀ। ਜੀ , ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੈਫਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਸਿਰਫ ਬਿਆਨ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਖੌਤੀ ਹਵਾਲਾ ਸਾਲਸੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸਾਲਸੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਦੋਵੇਂ ਵੈਧ ਸਨ, ਅਵਾਰਡ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ, ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਉਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ ਅਤੇ ਸਰ ਜੌਹਨ ਬਿਊਮੋਟ ਨੇ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦੱਖਿਆ--

"ਨਾ ਤਾਂ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਕਿ ਹਵਾਲਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 20, ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ - ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ. ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚਲੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੈ।' ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਬਾਹਰੀ ਧਿਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਉਸ ਧਿਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ , ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਹਵਾਲਾ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਇੱਕ ਮਾੜਾ ਹਵਾਲਾ ਸੀ।"

ਬਾਕੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਹਵਾਲਾ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸੁਲੇਮਾਨ ਸੀਜੇ ਅਤੇ ਮੁਖਰਜੀ ਅਤੇ ਕਿੰਗ ਜੇਜੇ ਦੀ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਹੈ। ਮਾਉਟ ਅਕਬਰੀ ਵਿਚ ਬੇਗਮ ਬਨਾਮ ਰਹਿਮਤ ਹੁਸੈਨ, ਏਆਈਆਰ 1933 ਆਲ 861 (ਐਫਬੀ), ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਹਿਮਦ ਹੁਸੈਨ ਦੀਆਂ ਦੋ ਧੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤਿੰਨ ਭਰਾ ਰਹਿਮਤ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹੁਸੈਨ, ਸਫਕਤ ਹੁਸੈਨ ਅਤੇ ਅਜਮਤ ਹੁਸੈਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਚੱਲ ਅਤੇ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਈ ਕਥਿਤ ਤੇਹਫ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਚੱਲੀਆਂ--

"ਪਾਰਟੀਆਂ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ 1 ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਜੋ ਵੀ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੱਖਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਬੂਤ।"

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਰਹਿਮਤ ਹੁਸੈਨ ਨੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਸਾਰੇ ਬਿੰਦੂਆਂ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਕਥਿਤ ਤੇਹਫ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਵਿੱਚ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਜਿਰ੍ਹਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਮੱਤਭੇਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮਾਮਲਾ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਵਾਲ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ -

"ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸਹੁੰ ਐਕਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਗੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਇੱਕ ਧਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਉਹ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਬਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਛੱਡ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਦੇ ਕਥਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਹੈ?"

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 'ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵੈਧ ਹਵਾਲਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹੇ ਜਾਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਇਹ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਤੱਥ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਬੰਧਨ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।

ਸੁਲੇਮਾਨ ਸੀਜੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਹਵਾਲਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ :

"ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਰਾਇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਗਵਾਹ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਸਾਲਸੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਅਵਾਰਡ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਲਸ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਜਾਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗਵਾਹੀ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਰੈਫਰੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਰੈਫਰੀ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਫਿਰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਰੈਫਰੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦਾ ਅਵਾਰਡ ਇੱਕ ਰਾਏ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਰੈਫਰੀ ਜਾਂ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਬਿਆਨ ਦੇਣਾ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਕੋਈ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਖੁਦ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਧਿਰਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।"

11. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਮੁਦਈ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ

ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਖੌਤੀ ਰੈਫਰੀ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਬਿਲਕੁਲ ਇੱਕ ਸਾਲਸ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਤੋਂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਲਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸਮ ਦਾ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

12. ਕੁਝ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਰ ਜੌਹਨ ਬਿਊਮੋਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਸਨ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਵੀ ਸਨ ਤਾਂ ਵੀ, ਉਹ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੌਰੀ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਾਂਗ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਸੰਦਰਭ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਬੂਤ ਐਕਟ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

13. ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ਟਾਕੀਜ਼ ਪਦਰਾਉਨਾ ਬਨਾਮ ਨਰਾਇਣ ਟਾਕੀਜ਼ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰਜ਼, ਏਆਈਆਰ 1951 ਪੰਜਾਬ 416, ਅਤੇ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਬਨਾਮ ਸੰਤੋਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਏਆਈਆਰ 1952 ਪੰਜਾਬ 344 ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਹਨ। ਜੇ.ਐੱਲ. ਕਪੂਰ ਜੇ. ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਓਸੇਸ ਵਿੱਚ ਫਿਲਮ ਵਿਤਰਕਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਫਰਮ, ਇੱਕ ਸਿਨੇਮਾ ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਤਿਕੋਣਾ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਵਿਤਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ

ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਜੋ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

“ਚਲੇ ਮਿਸਟਰ ਬ੍ਰਿਜ ਰੇਲਵੇ ਲਈ ਲਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ ਰੈਫਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ । ਉਹ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਜੁਬਾਨੀ ਸੁਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਬਿਆਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਜ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਖੌਤੀ ਰੈਫਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਨੇ ਲਗਭਗ ਛੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮੁਦਈਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਸੁਣੇ ਸਨ, ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਰਾਏ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰ ਸਨ । 1, 475.00 ਅਨੁਪਾਤਕ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਉਪਰੋਕਤ ਲਾਈਨਾਂ 'ਤੇ.

ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਸੁਲੇਮਾਨ , ਸੀ.ਜੇ. ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕੁਝ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ ਰੈਫਰੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਜੁਬਾਨੀ ਸੁਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਦੋਂ ਸਬੂਤ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ ਸਾਲਸ ਵਜੋਂ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਾਯੋਜਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

14. ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਕੁਝ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਸਥਾਪਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਜਗਤ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ। ਨਾਰਾਇਣ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਰੈਫਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਰਡਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਗਤ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਨਾਰਾਇਣ ਨੂੰ "ਰੈਫਰੀ" ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਫਿਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਰੈਫਰੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਾਲਸ ਦੀ। ਇਸ ਵਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਛਬਲਾਲ ਦੇ (ਏਆਈਆਰ 1946 ਪੀਸੀ 72) ਅਤੇ ਅਕਬਰੀ ਬੇਗਮ ਦੇ (ਏਆਈਆਰ 1933 ਸਾਰੇ 861) ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਰੈਫਰੀ ਨੂੰ ਕਿਉਂਕਿ ਹਵਾਲਾ "ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।" ਅਖੌਤੀ ਰੈਫਰੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਪਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ।

15. ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹਵਾਲਾ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਸੀ। ਸਾਲਸੀ. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਲਈ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ 'ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ' ਜਾਂ 'ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੁਆਰਾ, ਸਮਸ਼ੇਰ ਦੀ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਹਾਦੁਰ ਅਤੇ

ਨਰੂਲਾ , ਜੇ.ਜੇ. 1964 ਦੇ ਸੀਆਰ ਨੰਬਰ 189 ਵਿੱਚ, ਰਾਮ ਲਾਲ ਜਗਨ ਨਾਥ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ 4-3-1966 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ: (ਏਆਈਆਰ 1966 ਪੁੰਜ 438 (ਐਫਬੀ) ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ)। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਸੀ ਕਿ "ਝਗੜੇ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਰਕਲ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ," ਅਤੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਅਤੇ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਜਗਨ ਨਾਥ ਵਿਗਾ , 1957 ਦੇ FAO ਨੰਬਰ 47, ਨੇ 24-4-1959 (ਪੰਜਾਬ ਅਬ) ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਮਾਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

16. ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਹੁਕਮ ਸ੍ਰੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਦੀਵਾਨ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਦੀ ਸਾਲਸ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲਸ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਵਜੋਂ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਬਿਆਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਖਰਚੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ।

ਮਹਾਜਨ , ਜੇ.

17. ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਕੇ.ਐਸ.ਕੇ

Disclaimer:

ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Munish Bansal